

Aleksandras Puškinas ir jo Licėjaus draugai

Aleksandras Sergejevičius Puškinas– rusų romantizmo poetas ir rašytojas. Jis laikomas geriausiu rusų poetu ir moderniosios rusų literatūros pradininku. Būdamas 12 metų 1811 m. kartu su 30 vaikų iš kilmingų šeimų tapo vienu iš pirmųjų Carskoje Selo Licėjaus auklėtiniu, tuo pačiu čia sutiko nemažai puikių jaunų žmonių, kurie tapo jo klasės draugais. Pagal tuometinius standartus jiems buvo suteiktas geras išsilavinimas. Kai kurie iš jų tapo dekabristais, 1825 metų sukilimo dalyviais.

Aleksandro ir jo draugų draugystė tęsėsi visą gyvenimą, taigi įdomu, kas gi buvo artimiausi Puškino draugai?

Ivanas Ivanovičius Puščinas buvo geriausias Aleksandro Sergejevičiaus draugas. Puščinas buvo metais vyresnis už Puškiną. Jie susitiko 1811 metų rugpjūčio 12 dieną priėmimo į Licėjų metu. Jis tapo pačiu pirmuoju ir neįkainojamu draugu. Jų ir kambariai buvo šalia: A. Puškino 14, o I. Puščino 13, ir pasivaikščioti jie eidavo kartu. Puščino pravardės buvo Žanas, Žano, Didysis Žano prancūziška maniera dėl perdėto romantiškumo. O kita pravardė buvo Ivanas Didysis pagal vienos iš Maskvos varpinių pavadinimą, nes I. Puščinas buvo labai aukštas. I. Puščinas buvo lėtokas ir užsispyręs, pokalbiuose neužsičiaupdavo ir ilgai galėjo kalbėti. Mokytojai apibūdino jį kaip protingą, stropų, gabų ir garbingą mokinį. Po Licėjaus jų draugystė išliko, būtent jis Aleksandrą aplankė tremtyje Michailovskoje. "Mano pirmasis draugas, mano neįkainojamas draugas!" – taip jį įvardijo pats A. Puškinas viename savo eilėraščių.

Ivanas Puščinas dalyvavo dekabristų sukilime, dėl ko buvo nuteistas ir išsiųstas katorgon net 20 metų.

Aleksandras Sergejevičius yra sukūręs eilėraštį savo draugui.

Мой первый друг, мой друг бесценный!

И я судьбу благословил,

Когда мой двор уединенный,

Печальным снегом занесенный,

Твой колокольчик огласил.

Молю святое провиденье:

Да голос мой душе твоей

Дарует то же утешенье,

Да озарит он заточенье

Лучом лицейских ясных дней!

Ši eilėraštį Puškinas skyrė savo draugui, kai sužinojo apie liūdną savo bendražygio likimą. Gavęs šį eilėraštį tremtyje, Ivanas Puščinas savo dienoraštyje rašė: „Puškino balsas manyje aidėjo iš džiaugsmo“.

Kitas A. Puškino draugas buvo Antonas Antonovičius Delvigas. Licėjuje Delvigas turėjo pravardes Tosia, Tosenka (nuo vardo Antonas mažybinė forma). Šis draugas garsėjo savo tingėjimu. Pamokose atvirai snausdavo, nesimokydavo, pastoviai atidėliodavo visus darbus vėlesniam laikui. Mokytojai jį už tai dažnai bausdavo. Ir mokėsi Delvigas gana prastai. Turėjo dar vieną ydą- mėgo meluoti, jis sukurdavo visokiausių istorijų ir pateikdavo jas, kaip realiai įvykusias, o kai kartodavo, tai dar pridėdavo faktų, kurie prieštaraudavo buvusiai istorijai. Bet jis buvo mylimas draugų. Jis nesiginčydavo - jam buvo paprasčiau sutikti su priešininku, Tosia buvo puikus klausytojas. Jis taip pat rašė eilėraščius, ir būtent jis patarė Puškinui nusiųsti savo eilėraščius į žurnalą Viestnik Evropy. Puškino ir Delvigo draugystė tęsėsi iki pat Delvigo trumpo gyvenimo pabaigos. Jis buvo vienas iš trijų Puškino draugų, aplankusių jį tremtyje. Delvigas mirė anksti, būdamas 32 metų. „Delvigo mirtis mane liūdina. Be nuostabaus poeto talento, tai buvo išskirtinio būdo siela. Jis buvo geriausias iš mūsų. Mūsų gretos pradeda retėti...“ „Niekas pasaulyje nebuvo man artimesnis už Delvigą“, - rašė Puškinas, sužinojęs apie draugo mirtį. Manoma, kad jei Delvigas būtų gyvas, jis būtų išgelbėjęs Puškiną nuo mirtinos dvikovos. Ir dar viena įdomi detalė – garsųjį Puškino portretą, kurį nutapė Orestas Kiprenskis, užsakė Antonas Delvigas.

Pačia įsimintiniausia figūra tarp liceistų buvo Vilhelmas Karlovičius Kiuchelbekeris, taip pat labai artimas A. Puškinui asmuo. Pirmaisiais metais licėjistai buvo negailestingi Vilhelmui, tyčiojosi ir šaipėsi iš jo, mat Kiuchelbekeris buvo ypač laibas, prastai girdėjo, buvo nerangus, viskas krito iš rankų. A. Puškinas taip pat negailėjo jo, vargindamas jį savo epigramomis ir pokštais. Liceistai net buvo išleidę žurnalą pavadinimu Bechelkiukeriada.

Vilhelmas buvo labai pažeidžiamas, ūmaus būdo, visus juokelius priimdavo labai asmeniškai, o tai tik apsunkino situaciją- iš jo dar labiau šaipydavosi. Jis net bandė nusiskandinti Carskoje Selo parko tvenkinyje po to, kai kažkas pavogė sąsiuvinį su jo eilėrašciais ir eilinį kartą iš jo pasišaipė. Vilhelmą suspėjo išgelbėti, bet ir šis įvykis apaugo visokiais juokeliais.

Nepaisant pajuokų, visi mylėjo Vilhelmą, ypač A. Puškinas. Mokytojai pastebėjo Kiuchelbekerio užsispyrimą mokantis: jis galėjo ištisomis dienomis nenuieiti nuo savo stalo, skaityti ir kažką rašyti laisvalaikiu. Jis buvo ryškus įvairių ginčų dalyvis. Būtent su Kiuchelbekeriu A. Puškinas susirėmė savo pirmojoje dvikovoje dėl epigramos, kurią parašė A. Puškinas. Po dvikovos susitaikė, ir A. Puškinas jam pasakė, kad bus sunku gyvenime su tokiu charakteriu.

Savo užsispyrimo dėka Kiuchelbekeris Licėjų baigė sidabro medaliu. Po mokslų abu su A. Puškinu dirbo užsienio reikalų kolegijoje. Kiuchelbekeris taip pat dalyvavo dekabristų sukilime ir net bandė šaudyti į generolus, tačiau jo ginklas netinkamai iššovė. Jis buvo suimtas ir išsiųstas į tremtį. Vilhelmas Kiuchelbekeris pergyveno Puškiną tik 7 metais. Jis mirė Tobolske 1846 m.

Savo dedikacijoje Licėjaus dienai Puškinas Kuchelbekeriuui skyrė keletą eilučių:

„Sakyk, Vilhelmai, ar ne taip buvo su mumis,
mano broli, dėl mūzos, dėl likimo?“

Kitas artimas Aleksandro draugas iš Licėjaus buvo Ivanas Malinovskis. Draugystę su Ivanu poetas saugojo visą gyvenimą, o po lemtingos dvikovos su Dantesu pasakė: „Kodėl šalia manęs nėra Puščino ir Malinovskio. Man būtų lengviau mirti“. Ivanas išsiskyrė puikiu temperamentu, turėjo pravardę „kazokas“. Šią pravardę gavo po to, kai papasakojo draugams, kad augo šalia kazokų pulko. Bendrakursiai pastebėjo, kad jis turi kažką kazokiško- laisvę, gudrumą, ūmų charakterį. Puškinas labai mylėjo Malinovskį. Kartu su Puščinu jie iškrėtė daugybę išdaigų per šešerius mokymosi Licėjuje metus. Jis buvo pirmojo Licėjaus direktoriaus sūnus. Besimokant mirė Ivano mama, o po dviejų metų ir tėvas. Laidotuvėse dalyvavo penki Licėjaus mokiniai, tarp jų ir Puškinas. Baigęs Licėjų, Malinovskis tapo kariškiu, pakilo iki pulkininko laipsnio ir išėjo į pensiją 1825 m., o 1834 metais jis vedė Puščino seserį.

Kartu su Aleksandru Puškinu licėjuje mokėsi 30 vaikinių, kurie vienaip ar kitaip buvo su juo susiję. Įdomu tai, kad skaitant apie Licėjų ir ten besimokiusius mokinius matom, kad draugystė svarbi bet kuriuo laiku, kad jauni žmonės krėtė išdaigas, gal net pasityčiodavo vienas iškito, bet liko draugais visam gyvenimui.

Parengė Luknė Jakimavičiūtė Kauno Maironio universitetinė gimnazija 2c klasė